הגדה
של
פסח

ביה"ס מולדת

א
ב
י
ב

עריכה: רחל גלבוע

הַחֹדֶשׁ הַזֶּה לָכֶם רֹאשׁ-חֳדָשִׁים, רִאשׁוֹן הוּא לָכֶם לְכָל חָדְשֵׁי הַשָּׁנָה, חֹדֶשׁ הָאָבִיב. וּבְחוֹדֶשׁ הָאָבִיב, בְּאַרְבָּעָה-עָשָׂר בּוֹ, זְמַן חֵרוּתֵנוּ.

כְּשֶׁמּוֹפִיעַ הָאָבִיב
בָּא אֵלֵינוּ חַג חָבִיב
הֲתֵדְעוּ אֶת שְׁמוֹ, טִבְעוֹ?
– חַג הַפֶּסַח בּוֹא יָבוֹא.
לִכְבוֹד מַה הֶחָג הַזֶּה?
לִכְבוֹד מַה שָׂשׂוֹן כָּזֶה?

– נַעֲנֶה עַל כַּךְ פָּשׁוּט!
זֶהוּ חַג שֶׁל הַחֵרוּת!
מִמִּצְרַיִם כְּבָר יָצָאנוּ,
עַם חָפְשִׁי, חָפְשִׁי כְּבָר אָנוּ!
כְּשֶׁמּוֹפִיעַ הָאָבִיב
בָּא אֵלֵינוּ חַג חָבִיב!

אֲנִי רוֹצָה תָּמִיד עֵינַיִם כְּדֵי לִרְאוֹת
אֶת יְפִי הָעוֹלָם וּלְהַלֵּל אֶת הַיֹּפִי
הַמֻּפְלָא הַזֶּה שֶׁאֵין בּוֹ דֹּפִי וּלְהַלֵּל
אֶת מִי שֶׁעָשָׂה אוֹתוֹ יָפֶה לְהַלֵּל
וּמָלֵא, כָּל-כָּךְ מָלֵא, יֹפִי.

וְאֵינֶנִּי רוֹצָה לְעוֹלָם לִהְיוֹת עִוֵּר לְיֹפִי
הָעוֹלָם כָּל עוֹד אֲנִי חַי. אֲנִי אֲוַתֵּר
עַל דְּבָרִים אֲחֵרִים אֲבָל לֹא אֹמַר דַּי
לִרְאוֹת אֶת הַיֹּפִי הַזֶּה שֶׁבּוֹ אֲנִי חַי
וְשֶׁבּוֹ יָדַי מְהַלְּכוֹת כְּמוֹ אֳנִיּוֹת וְחוֹשְׁבוֹת
וְעוֹשׂוֹת אֶת חַיַּי בְּאֹמֶץ, וְלֹא פָּחוֹת מִכֵּן,
בְּסַבְלָנוּת, סַבְלָנוּת בְּלִי דַּי.

(אני רוצה תמיד עינים -, נתן זך)

שִׂמְחָה רַבָּה

שִׂמְחָה רַבָּה, שִׂמְחָה רַבָּה
אָבִיב הִגִּיעַ פֶּסַח בָּא
תִּפְרוּ, תִּפְרוּ תִּפְרוּ לִי
בֶּגֶד עִם כִּיסִים
מִלְאוּ, מִלְאוּ מִלְאוּ –
כִּיסַי בֶּאֱגוֹזִים
שִׂמְחָה רַבָּה...

שָׁאֹל אֶשְׁאַל, שָׁאֹל אֶשְׁאַל
אַרְבַּע קֻשְׁיוֹת
שָׁתֹה אֶשְׁתֶּה, שָׁתֹה אֶשְׁתֶּה –
אַרְבַּע כּוֹסוֹת
שִׂמְחָה רַבָּה...

וְכוֹס גְּדוֹלָה אִמִּי תָּבִיא
לְאֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא
שִׂמְחָה רַבָּה...

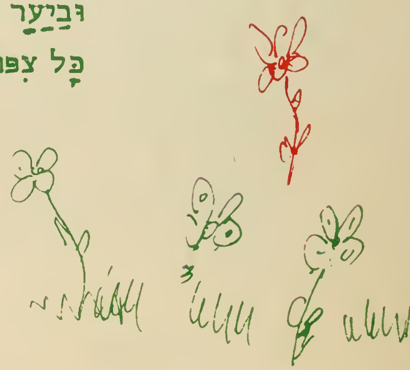
מַה יָּפִית הָאָבִיב
יַם דָּגָן וָאָחוּ
הַפְּרָחִים יִפְרָחוּ
צָהֳלַת חַיִּים סָבִיב
מַה יָּפִית הָאָבִיב
מַה נָּעַמְתָּ הָאָבִיב

בְּשׂוֹרָה טוֹבָה

בְּשׂוֹרָה טוֹבָה הֵבֵאתִי
כִּי הַגַּן נִמְלָא אוֹרָה
וּבַיַּעַר וּבַחֹרֶשׁ
כָּל צִפּוֹר אוֹמְרָה שִׁירָה

כִּי בְּכָל פִּינָה הַפֶּסַח –
אֶת רֵיחוֹ הַטּוֹב נוֹתֵן
וְאָבִיב כְּבָר בְּאַרְצֵנוּ
זְמַן חֵרוּת וְגִיל וָחֵן

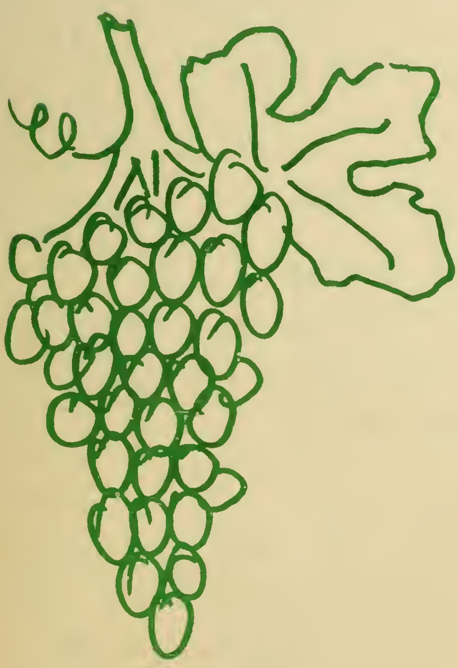

הַיּוֹם אַתֶּם יוֹצְאִים בְּחֹדֶשׁ הָאָבִיב

הִנֵּה הַסְּתָו עָבַר, הַגֶּשֶׁם חָלַף הָלַךְ לוֹ, הַנִּצָּנִים נִרְאוּ בָּאָרֶץ, עֵת הַזָּמִיר הִגִּיעַ וְקוֹל הַתּוֹר נִשְׁמַע בְּאַרְצֵנוּ. הַתְּאֵנָה חָנְטָה פַגֶּיהָ וְהַגְּפָנִים סְמָדַר נָתְנוּ רֵיחַ. נֵצֵא הַשָּׂדֶה; נָלִינָה בַּכְּפָרִים, נַשְׁכִּימָה לַכְּרָמִים, נִרְאֶה אִם פָּרְחָה הַגֶּפֶן, פִּתַּח הַסְּמָדַר, הֵנֵצוּ הָרִמּוֹנִים. הַדּוּדָאִים נָתְנוּ רֵיחַ וְעַל פְּתָחֵינוּ כָּל מְגָדִים.

נִצָּנִים

נִצָּנִים נִרְאוּ, נִרְאוּ בָּאָרֶץ
עֵת זָמִיר הִגִּיעַ
עֵת זָמִיר!
כִּי הִנֵּה סְתָו עָבַר
סְתָו חָלַף הָלַךְ לוֹ
הַגְּפָנִים סְמָדַר
נָתְנוּ, נָתְנוּ רֵיחָם.

גֶּשֶׁם חָלַף וּסְתָו עָבַר וְהַכֹּל בְּעִתּוֹ נוֹצָר
- לָךְ לְשָׁלוֹם גֶּשֶׁם.
דּוּדָאִים נָתְנוּ רֵיחַ בְּגִינַת הוֹדִים
בֹּא בְּשָׁלוֹם טַל
כֹּחַ בְּרָקִים וְצִנּוֹרֵי שַׁחַק עָשׂוּ שְׁלִיחוּתָם
לֵךְ לְשָׁלוֹם גֶּשֶׁם!
לְאוֹגֵר בַּקָּצִיר גְּדוּלֵי חָצִיר
בֹּא בְּשָׁלוֹם טַל!
מֵרֵיחַ מֵימֶיךָ נִשֵּׂאת שִׁבֳּלִים וּמָלְאוּ אֲסָמֶיךָ
לֵךְ לְשָׁלוֹם גֶּשֶׁם.
נְעִים זְמִירוֹת וּפְרִי עֵץ-הָדָר עֵת יְעוּדַר
בֹּא בְּשָׁלוֹם טַל

פָּנָה הַגֶּשֶׁם

פָּנָה הַגֶּשֶׁם חָלַף הָלַךְ לוֹ
עָנַן רָקִיעַ חָלַף הָלַךְ לוֹ
פְּנֵי אֲדָמָה בְּאוֹר חַמָּה
שִׁבֳּלִים זָקְפוּ רָאשֵׁיהֶן בַּקָּמָה
בְּנֵי הָרִים זֶה אֶל זֶה בְּרָמָה יְשׁוֹרֵרוּ
שָׁלוֹם שָׁלוֹם, הֵידָד הֵידָד אָבִיב הַיּוֹם.

פִּרְחֵי אָבִיב

פִּרְחֵי אָבִיב נִפְתָּחוּ
נֵצֵא לְטַיֵּל בָּאַחוּ

שָׁמוֹר אֶת חוֹדֶשׁ הָאָבִיב וְעָשִׂיתָ בּוֹ פֶּסַח כִּי בְּחוֹדֶשׁ הָאָבִיב הוֹצִיאֲךָ ה׳ אֱלוֹהֶיךָ מִמִּצְרָיִם. וְהָיָה הַיּוֹם הַזֶּה לָכֶם זִכָּרוֹן וַחֲגוֹתֶם אוֹתוֹ לְדוֹרוֹתֵיכֶם חוּקַּת עוֹלָם תְּחוֹגוּהוּ.

(דברים ט"ז)

נִמְזוֹג כּוֹס רִאשׁוֹן - כּוֹס יְשׁוּעוֹת לִיְצִיאַת מִצְרַיִם מִגּוֹלָה לִגְאוּלָה
וּמִשִּׁעְבּוּד לְעַצְמָאוּת
בָּרוּךְ אַתָּה ה׳ אֱלוֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְּרִי הַגָּפֶן.

ו

צ

ו

א

מ

ת

צ

ר

ו

ם

הִנְנִי מוּכָן וּמְזוּמָן לְסַפֵּר בִּיצִיאַת מִצְרַיִם עִם כָּל עַם יִשְׂרָאֵל וְעִם בֵּית-סֵפֶר מוֹלַדְתִּי.

הָא לַחְמָא עַנְיָא דִּי אֲכַלוּ אֲבָהָתַנָא בְּאַרְעָא דְמִצְרָיִם. כָּל דִּכְפִין יֵיתֵי וְיֵכוֹל, כָּל דִּצְרִיךְ יֵיתֵי וְיִפְסַח. הָשַׁתָּא הָכָא לְשָׁנָה הַבָּאָה בְּאַרְעָא דְיִשְׂרָאֵל. הָשַׁתָּא עַבְדֵי, לְשָׁנָה הַבָּאָה בְּנֵי חוֹרִין.

מַה נִּשְׁתַּנָּה

מַה נִּשְׁתַּנָּה הַלַּיְלָה הַזֶּה מִכָּל הַלֵּילוֹת?
שֶׁבְּכָל הַלֵּילוֹת אָנוּ אוֹכְלִין חָמֵץ וּמַצָּה
הַלַּיְלָה הַזֶּה הַלַּיְלָה הַזֶּה
כּוּלוֹ מַצָּה.

שֶׁבְּכָל הַלֵּילוֹת אָנוּ אוֹכְלִין שְׁאָר יְרָקוֹת
הַלַּיְלָה הַזֶּה (× 4) כּוּלוֹ מָרוֹר.

שֶׁבְּכָל הַלֵּילוֹת אֵין אָנוּ מַטְבִּילִין
אֲפִילוּ פַּעַם אַחַת (× 2)
הַלַּיְלָה הַזֶּה (× 4) שְׁתֵּי פְעָמִים

שֶׁבְּכָל הַלֵּילוֹת אָנוּ אוֹכְלִין
בֵּין יוֹשְׁבִין וּבֵין מְסֻבִּין (× 2)
הַלַּיְלָה הַזֶּה (× 4) כֻּלָּנוּ מְסֻבִּין.

עֲבָדִים הָיִינוּ לְפַרְעֹה בְּמִצְרָיִם וַיּוֹצִיאֵנוּ ה׳ אֱלֹהֵינוּ מִשָּׁם
בְּיָד חֲזָקָה וּבִזְרוֹעַ נְטוּיָה וְאִילוּ לֹא הוֹצִיא הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ
הוּא אֶת אֲבוֹתֵינוּ מִמִּצְרַיִם, הֲרֵי אָנוּ וּבָנֵינוּ וּבְנֵי בָנֵינוּ
מְשֻׁעְבָּדִים הָיִינוּ לְפַרְעֹה בְּמִצְרָיִם. וַאֲפִילוּ כֻּלָּנוּ חֲכָמִים,
כֻּלָּנוּ נְבוֹנִים, כֻּלָּנוּ זְקֵנִים, כֻּלָּנוּ יוֹדְעִים אֶת הַתּוֹרָה –
מִצְוָה עָלֵינוּ לְסַפֵּר בִּיצִיאַת מִצְרָיִם.
וְכָל הַמַּרְבֶּה לְסַפֵּר בִּיצִיאַת מִצְרַיִם –
הֲרֵי זֶה מְשֻׁבָּח.

עֲבָדִים הָיִינוּ

עֲבָדִים הָיִינוּ הָיִינוּ
עַתָּה בְּנֵי חוֹרִין – בְּנֵי חוֹרִין

בָּרוּךְ הַמָּקוֹם בָּרוּךְ הוּא
בָּרוּךְ שֶׁנָּתַן תּוֹרָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל
בָּרוּךְ הוּא

כְּנֶגֶד אַרְבָּעָה בָּנִים דִּבְּרָה תוֹרָה

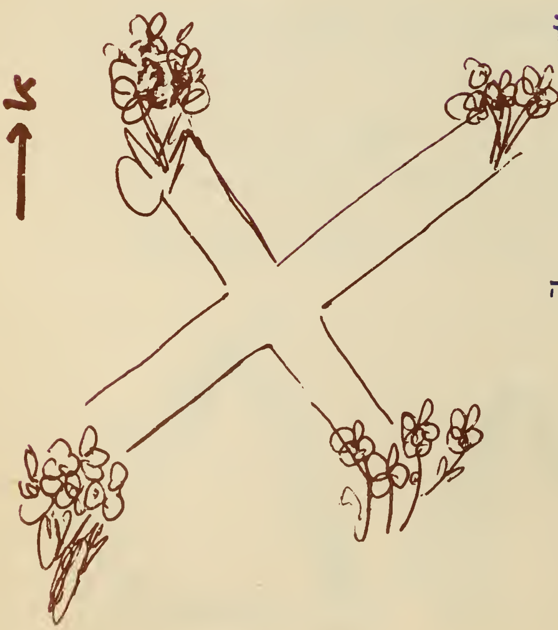
אֶחָד חָכָם   וְאֶחָד רָשָׁע   וְאֶחָד תָּם   וְאֶחָד שֶׁאֵינוֹ יוֹדֵעַ לִשְׁאוֹל

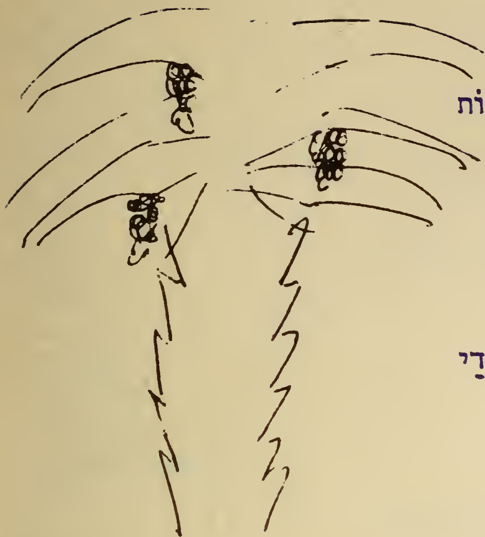
ארבעה בנים

בְּיוֹם בָּהִיר וְנֶהְדָּר
יָצְאוּ מִתּוֹךְ הַהַגָּדָה
חָכָם וְתָם רָשָׁע גָּדוֹל
וְזֶה שֶׁלֹּא יָדַע לִשְׁאוֹל   אוֹ אוֹ

פָּגַשׁ חָכָם בַּחֲכָמָה
אָהַב הַתָּם אֶת הַתְּמִימָה
וְהָרָשָׁע בְּתוֹר אִשָּׁה
לָקַח מִרְשַׁעַת אֲיוּמָה   מָה מָה

וְזֶה שֶׁלֹּא יָדַע לִשְׁאוֹל
פָּגַשׁ אֶת הַיָּפָה מִכֹּל
שִׁלֵּב יָדוֹ בְּתוֹךְ יָדָהּ
וְחָזַר אִתָּהּ לַהַגָּדָה

וּכְשֶׁאַרְבַּעַת הָאַחִים
יָצְאוּ לָנוּעַ בַּדְּרָכִים
מִיָּד מִכָּל אַרְבַּע רוּחוֹת
פְּרָחִים הִגִּיעוּ וּבְרָכוֹת כּוֹת כּוֹת

לְאָן הוֹבִילוּ הַדְּרָכִים
הֵיכָן אַרְבַּעַת הָאַחִים?
בַּשִּׁיר שֶׁלָּנוּ יְדִידַי
אָסוּר לִשְׁאוֹל יוֹתֵר מִדַּי דַּי דַּי

וַיֵּרֶד יַעֲקֹב מִצְרַיְמָה, וַיָּגָר שָׁם בִּמְתֵי מְעַט. וַיְהִי שָׁם לְגוֹי גָּדוֹל עָצוּם וָרָב. לֹא יָרַד יַעֲקֹב אָבִינוּ לְהִשְׁתַּקֵּעַ בְּמִצְרַיִם, אֶלָּא לָגוּר שָׁם. שֶׁנֶּאֱמַר – וַיֹּאמְרוּ אֶל פַּרְעֹה – לָגוּר בָּאָרֶץ בָּאנוּ כִּי אֵין מִרְעֶה לַצֹּאן אֲשֶׁר לַעֲבָדֶיךָ כִּי כָבֵד הָרָעָב בְּאֶרֶץ כְּנָעַן. וְעַתָּה יֵשְׁבוּ נָא עֲבָדֶיךָ בְּאֶרֶץ גֹּשֶׁן.

וַיָּמָת יוֹסֵף וְכָל אֶחָיו וְכֹל הַדּוֹר הַהוּא וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל פָּרוּ וַיִּשְׁרְצוּ וַיִּרְבּוּ וַיַּעַצְמוּ בִּמְאֹד מְאֹד וַתִּמָּלֵא הָאָרֶץ אוֹתָם.

וַיָּקָם מֶלֶךְ חָדָשׁ עַל מִצְרַיִם אֲשֶׁר לֹא יָדַע אֶת יוֹסֵף וַיֹּאמֶר אֶל עַמּוֹ: הִנֵּה עַם בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל רַב וְעָצוּם מִמֶּנּוּ

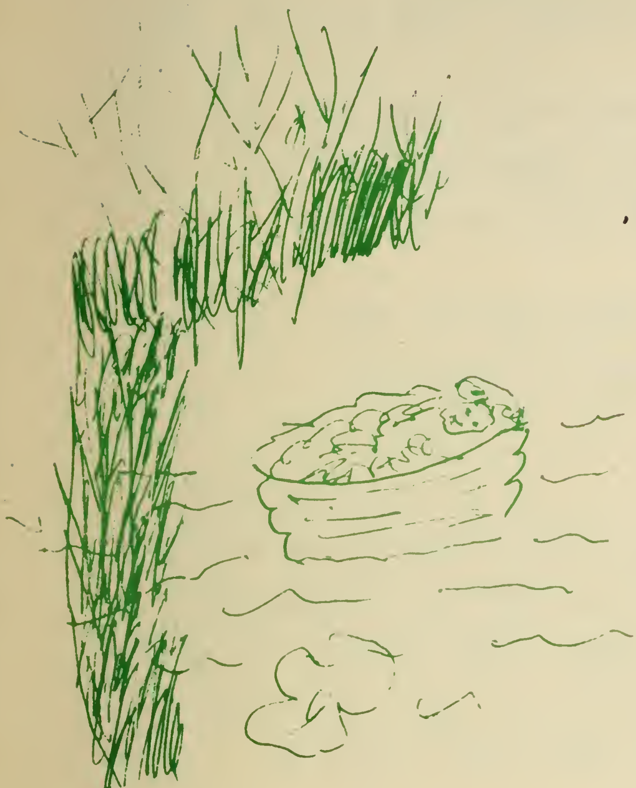
וַיָּרֵעוּ אוֹתָנוּ הַמִּצְרִים וַיְעַנּוּנוּ וַיִּתְּנוּ עָלֵינוּ עֲבוֹדָה קָשָׁה
כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר: הָבָה נִתְחַכְּמָה לוֹ פֶּן יִרְבֶּה וְהָיָה כִּי תִקְרֶאנָה
מִלְחָמָה וְנוֹסַף גַּם הוּא עַל שֹׂנְאֵינוּ. וְנִלְחַם בָּנוּ וְעָלָה מִן הָאָרֶץ

וַיְעַנּוּנוּ כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וַיָּשִׂימוּ עָלָיו שָׂרֵי מִסִּים לְמַעַן עַנֹּתוֹ
בְּסִבְלוֹתָם. וַיִּבֶן עָרֵי מִסְכְּנוֹת לְפַרְעֹה אֶת פִּתֹם וְאֶת רַעַמְסֵס.

וְכַאֲשֶׁר יְעַנּוּ אוֹתוֹ כֵּן יִרְבֶּה וְכֵן יִפְרוֹץ.

בַּיָּמִים הָהֵם נוֹלַד מֹשֶׁה מוֹשִׁיעַ יִשְׂרָאֵל.

מֹשֶׁה בַּתֵּיבָה

וּוּמָם שָׁטָה תֵּבָה קְטַנָּה,
עַל הַיְאוֹר הַזָּךְ.
וּבַתֵּבָה מֹשֶׁה הַקָּטָן,
יֶלֶד יָפֶה וָרַךְ.

הַס הַגַּלִּים, הַשּׁוֹבָבִים,
מֹשֶׁה הַקָּטָן שָׁט.
לֹא יִטָּבַע, חָיֹה יִחְיֶה
מֹשֶׁה זֶה הַקַּט.

וַנִּצְעַק אֶל ה׳ אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ וַיִּשְׁמַע ה׳ אֶת קוֹלֵנוּ וַיַּרְא אֶת עָנְיֵנוּ וְאֶת עֲמָלֵנוּ וְאֶת לַחֲצֵנוּ.

וְהִיא שֶׁעָמְדָה

וְהִיא שֶׁעָמְדָה (2 ×) לַאֲבוֹתֵינוּ וְלָנוּ
שֶׁלֹּא אֶחָד בִּלְבַד עָמַד עָלֵינוּ לְכַלּוֹתֵנוּ
אֶלָּא שֶׁבְּכָל דּוֹר וָדוֹר
עוֹמְדִים עָלֵינוּ לְכַלּוֹתֵינוּ
וְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מַצִּילֵנוּ מִיָּדָם

מַהֵר מֹשֶׁה

מַהֵר מֹשֶׁה צַו אֶת פַּרְעֹה -
שַׁלַּח נָא אֶת עַמִּי!
מִצְוַת הָאֵל אֱמֹר נָא לוֹ -
שַׁלַּח נָא אֶת עַמִּי!
קוּמָה לֵךְ נָא
אֶל כְּבַד הַלֵּב הָרָע
צַו לוֹ בִּשְׁמִי -
שַׁלַּח נָא אֶת עַמִּי

מְסֹר מֹשֶׁה אֶת דְּבַר שַׁדַּי
שַׁלַּח נָא אֶת עַמִּי
וָלֹא - אַכֶּךָ בְּמַכּוֹתַי
שַׁלַּח נָא אֶת עַמִּי!
שְׁמַע נָא זֹאת הִיא
זֹאת הִיא מִצְוַת הָאֵל
הָבָה שַׁלַּח נָא
שַׁלַּח אֶת יִשְׂרָאֵל!

וַיּוֹצִיאֵנוּ ה׳ מִמִּצְרַיִם בְּיָד חֲזָקָה וּבִזְרוֹעַ נְטוּיָה
וּבְמוֹרָא גָּדוֹל וּבְאוֹתוֹת וּבְמוֹפְתִים.

דָּם וָאֵשׁ וְתִמְרוֹת עָשָׁן

דבר אחר: ביד חזקה – שתים,
ובזרוע נטויה – שתים,
ובמורא גדול – שתים.
ובאתות – שתים,
ובמופתים – שתים

אֵלּוּ עֶשֶׂר הַמַּכּוֹת שֶׁהֵבִיא הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עַל הַמִּצְרִים בְּמִצְרַיִם,
ואלו הן:

דָּם

צְפַרְדֵּעַ

כִּנִּים

עָרוֹב

דֶּבֶר

שְׁחִין

בָּרָד

אַרְבֶּה

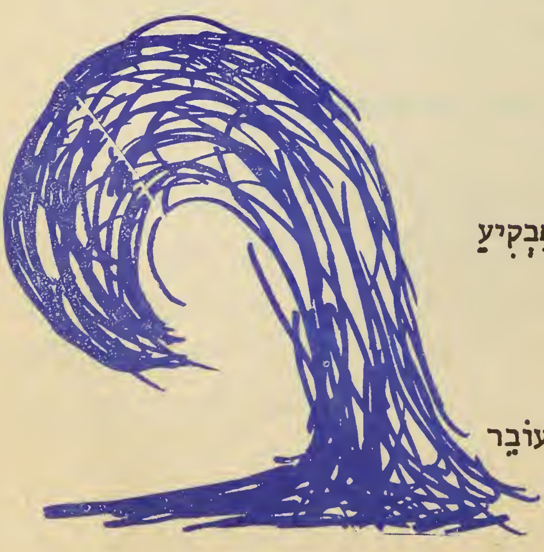

חֹשֶׁךְ

מַכַּת-בְּכוֹרוֹת

בְּצֵאת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם . בֵּית יַעֲקֹב מֵעַם לֹעֵז, הָיְתָה יְהוּדָה לְקָדְשׁוֹ, יִשְׂרָאֵל מַמְשְׁלוֹתָיו. הַיָּם רָאָה וַיָּנֹס, הַיַּרְדֵּן יִסֹּב לְאָחוֹר. הֶהָרִים רָקְדוּ כְאֵילִים, גְּבָעוֹת כִּבְנֵי צֹאן. מַה לְּךָ הַיָּם, כִּי תָנוּס; הַיַּרְדֵּן תִּסֹּב לְאָחוֹר; הֶהָרִים תִּרְקְדוּ כְאֵילִים, גְּבָעוֹת - כִּבְנֵי צֹאן? מִלִּפְנֵי אָדוֹן חוּלִי אָרֶץ, מִלִּפְנֵי אֱלוֹהַּ יַעֲקֹב הַהֹפְכִי הַצּוּר אֲגַם מָיִם, חַלָּמִישׁ - לְמַעְיְנוֹ מָיִם.

משה: חוּשׁוּ נָא, חוּשׁוּ נָא,
דֶּרֶךְ יַם הַמַּיִם
ישראל: הָה! מֹשֶׁה בֶּן עַמְרָם
הֵן נִטְבַּע בַּמַּיִם
משה: חִישׁ אַבְקִיעַ, חִישׁ אַבְקִיעַ
אֶת הַיָּם לִשְׁנַיִם
ישראל: וּבַמֶּה? וּבַמֶּה?
ישראל: בַּמַּטֶּה! בַּמַּטֶּה!
מֹשֶׁה עוֹבֵר יִשְׂרָאֵל עוֹבֵר
טָבַע צְלַל מִצְרַיִם.

ומשה הכה על צור

וּמֹשֶׁה הִכָּה עַל צוּר –
בַּמַּטֶּה הִכָּה עַל סֶלַע, סֶלַע!
וַיֵּצְאוּ מִמֶּנּוּ מַיִם–מַיִם!
הַפְלֵא וָפֶלֶא – אָמֵן סֶלַע!

וּמֹשֶׁה הֵבִיא גְּדִי
וַיְנִיקֵהוּ דְבַשׁ מִסֶּלַע – סֶלַע
וַיְהִי קוֹלוֹ כַּמַּעְיָן
זַךְ וְצָלוּל כַּמַּיִם!
הַפְלֵא וָפֶלֶא – אָמֵן סֶלַע!

וְקַרְנַיִם צָמְחוּ לַגְּדִי
קַרְנֵי צוּר קַרְנֵי סֶלַע – סֶלַע!
וּזְאֵבִים שִׁבְעִים נָגַח בָּם
וְעָבַר בָּאֵשׁ בַּמַּיִם–מַיִם!
הַפְלֵא וָפֶלֶא – אָמֵן סֶלַע!

כַּמָּה מַעֲלוֹת טוֹבוֹת לַמָּקוֹם עָלֵינוּ

אִלּוּ הוֹצִיאָנוּ מִמִּצְרַיִם	וְלֹא עָשָׂה בָּהֶם שְׁפָטִים	דַּיֵּנוּ
אִלּוּ עָשָׂה בָּהֶם שְׁפָטִים,	וְלֹא עָשָׂה בֵּאלוֹהֵיהֶם	דַּיֵּנוּ
אִלּוּ עָשָׂה בֵּאלוֹהֵיהֶם,	וְלֹא הָרַג אֶת בְּכוֹרֵיהֶם	דַּיֵּנוּ
אִלּוּ הָרַג אֶת בְּכוֹרֵיהֶם,	וְלֹא נָתַן לָנוּ אֶת מָמוֹנָם	דַּיֵּנוּ
אִלּוּ קָרַע לָנוּ אֶת הַיָּם,	וְלֹא הֶעֱבִירָנוּ בְתוֹכוֹ בֶּחָרָבָה	דַּיֵּנוּ

אִלּוּ שִׁקַּע צָרֵינוּ בְּתוֹכוֹ, וְלֹא סִפֵּק צָרְכֵּנוּ בַּמִּדְבָּר דַּיֵּינוּ
אִלּוּ סִפֵּק צָרְכֵּנוּ בַּמִּדְבָּר, וְלֹא הֶאֱכִילָנוּ אֶת הַמָּן דַּיֵּינוּ
אִלּוּ נָתַן לָנוּ הַשַּׁבָּת, וְלֹא קֵרְבָנוּ לִפְנֵי הַר סִינַי דַּיֵּינוּ
אִלּוּ נָתַן לָנוּ הַתּוֹרָה, וְלֹא הִכְנִיסָנוּ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל דַּיֵּינוּ
אִלּוּ הִכְנִיסָנוּ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וְלֹא בָּנָה לָנוּ אֶת בֵּית הַבְּחִירָה דַּיֵּינוּ

רבן גמליאל היה אומר: כל שלא אמר שלשה דברים אלו בפסח, לא יצא ידי חובתו, ואלו הן:

פֶּ סַ ח מַ צָּ ה וּ מָ ר וֹ ר

בְּכָל דּוֹר וָדוֹר חייב אדם לראות עצמו כאלו יצא ממצרים. לפיכך אנחנו חייבים להודות, להלל, לשבח, לפאר, לרומם, להדר, לברך, לעלה ולקלס. למי שעשה לאבותינו ולנו, את כל הנסים האלה: הוציאנו מעבדות לחרות, מיגון לשמחה, מאבל ליום טוב ומאפלה לאור גדול, ומשעבוד לגאולה.
וְנֹאמַר לְפָנָיו שִׁירָה חֲדָשָׁה

הַ לְ לוּ יָ ה

נָרִים כּוֹס שֵׁנִי לְנִתּוּק הַשִּׁעְבּוּד וְהַתְּלוּת לְחַיִּים וְלִגְאוּלָּה שֶׁל הָעַמִּים הַקְּטַנִּים.

בָּרוּךְ אַתָּה ה׳ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְּרִי הַגָּפֶן

שׁוּלְחָן עוֹרֵךְ (אוכלים ושותים)

ת

ק

ו

מ

ה

בְּשׁוּב ה׳ אֶת שִׁיבַת צִיּוֹן הָיִינוּ כְּחוֹלְמִים.
אָז יִמָּלֵא שְׂחוֹק פִּינוּ וּלְשׁוֹנֵנוּ רִינָּה.
אָז יֹאמְרוּ בַּגּוֹיִם, הִגְדִּיל ה׳ לַעֲשׂוֹת עִם אֵלֶּה.
הִגְדִּיל ה׳ לַעֲשׂוֹת עִמָּנוּ, הָיִינוּ שְׂמֵחִים.
שׁוּבָה ה׳ אֶת שְׁבוּתֵנוּ כַּאֲפִיקִים בַּנֶּגֶב.
הַזּוֹרְעִים בְּדִמְעָה בְּרִינָּה יִקְצוֹרוּ.
הָלוֹךְ יֵלֵךְ וּבָכֹה נוֹשֵׂא מֶשֶׁךְ הַזָּרַע,
בּוֹא יָבוֹא בְרִינָּה נוֹשֵׂא אֲלוּמוֹתָיו

(תהלים קכ"ו)

הִנְנִי מֵבִיא אוֹתָם מֵאֶרֶץ צָפוֹן וְקִבַּצְתִּים מִיַּרְכְּתֵי
אָרֶץ בָּהֶם עִוֵּר וּפִסֵּחַ הָרָה וְיוֹלֶדֶת יַחְדָּו.
קָהָל גָּדוֹל יָשׁוּבוּ הֵנָּה. בִּבְכִי יָבוֹאוּ וּבְתַחֲנוּנִים.
אוֹבִילֵם אוֹלִיכֵם אֶל נַחֲלֵי מַיִם בְּדֶרֶךְ יָשָׁר לֹא יִכָּשְׁלוּ בָּהּ.

(ירמיהו ל"א)

השיר: מְזָרֶה יִשְׂרָאֵל יְקַבְּצֶנּוּ
וּשְׁמָרוֹ כְּרוֹעֶה עֶדְרוֹ

עַל חוֹמוֹתַיִךְ יְרוּשָׁלַיִם הִפְקַדְתִּי שׁוֹמְרִים
כָּל הַיּוֹם וְכָל הַלַּיְלָה תָּמִיד לֹא יֶחֱשׁוּ. אַל דֳּמִי לָכֶם
וְאַל תִּתְּנוּ דֳמִי לוֹ עַד יְכוֹנֵן וְעַד יָשִׂים יְרוּשָׁלַיִם
תְּהִילָּה בָּאָרֶץ.

(ישעיהו ס"ב)

השיר:

וִיהוּדָה לְעוֹלָם תֵּשֵׁב
וִירוּשָׁלַיִם לְדוֹר וָדוֹר

ירושלים של זהב

אֲוִיר הָרִים צָלוּל כַּיַּיִן
וְרֵיחַ אֳרָנִים
נִשָּׂא בְּרוּחַ הָעַרְבַּיִם
עִם קוֹל פַּעֲמוֹנִים

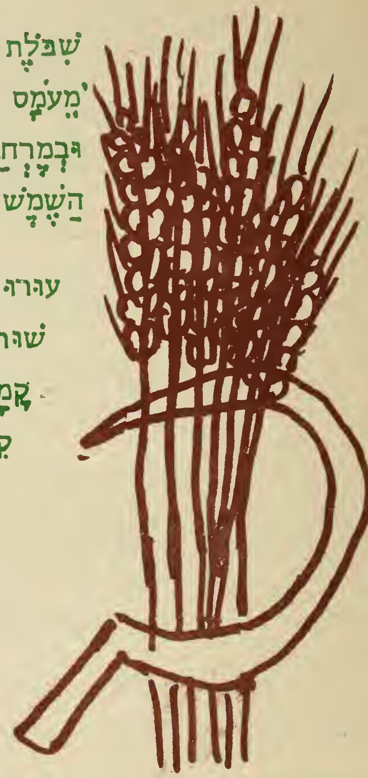
וּבְתַרְדֵּמַת אִילָן וָאֶבֶן
שְׁבוּיָה בַּחֲלוֹמָהּ
הָעִיר אֲשֶׁר בָּדָד יוֹשֶׁבֶת
וּבְלִבָּהּ חוֹמָה

פזמון :

יְרוּשָׁלַיִם שֶׁל זָהָב
וְשֶׁל נְחוֹשֶׁת וְשֶׁל אוֹר
הֲלֹא לְכָל שִׁירַיִךְ
אֲנִי כִּנּוֹר

הִנֵּה יָמִים בָּאִים וְנִגַּשׁ חוֹרֵשׁ בַּקּוֹצֵר וְדוֹרֵךְ עֲנָבִים בְּמוֹשֵׁךְ הַזָּרַע. וְהִטִּיפוּ הֶהָרִים עָסִיס וְכָל הַגְּבָעוֹת תִּתְמוֹגַגְנָה. וְשַׁבְתִּי אֶת שְׁבוּת עַמִּי יִשְׂרָאֵל וּבָנוּ עָרִים נְשַׁמּוֹת וְיָשָׁבוּ וְנָטְעוּ כְרָמִים וְשָׁתוּ אֶת יֵינָם וְעָשׂוּ גַנּוֹת וְאָכְלוּ אֶת פְּרִיהֶם. וּנְטַעְתִּים עַל אַדְמָתָם וְלֹא יִנָּתְשׁוּ עוֹד מֵעַל אַדְמָתָם.

(שיר) **שבלת בשדה**

שִׁבֹּלֶת בַּשָּׂדֶה כּוֹרְעָה בָּרוּחַ
מֵעֹמֶס גַּרְעִינִים כִּי רַב
וּבְמֶרְחַב הָרִים יוֹם כִּי יָפוּחַ
הַשֶּׁמֶשׁ כֶּתֶם וְזָהָב

עוּרוּ, הוֹי עוּרוּ –
שׁוּרוּ בְּנֵי כְּפָרִים
קָמָה בְּשֵׁלָה כְּבָר, עַל פְּנֵי הֶהָרִים
קִצְרוּ שִׁלְחוּ מַגָּל
עֵת רֵאשִׁית הַקָּצִיר.

כוס שלישי כּוֹס נֶחָמָה נִישָּׂא לִשְׁלוֹם שְׁאֵרִית יִשְׂרָאֵל וְלִשְׁלוֹם הָעַמִּים
יְהִי שָׁלוֹם בְּחֵילֵנוּ, שַׁלְוָה בְּאָהֳלֵינוּ – לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם.
בָּרוּךְ אַתָּה ה׳ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְּרִי הַגָּפֶן.

אוֹדְךָ, כִּי עֲנִיתָנִי, וַתְּהִי לִי לִישׁוּעָה
אֶבֶן מָאֲסוּ הַבּוֹנִים, הָיְתָה לְרֹאשׁ פִּנָּה
מֵאֵת ה׳ הָיְתָה זֹּאת, הִיא נִפְלָאת בְּעֵינֵינוּ
זֶה הַיּוֹם עָשָׂה ה׳, נָגִילָה וְנִשְׂמְחָה בוֹ.

נְבָרֵךְ עַל הַגֶּפֶן וְעַל פְּרִי הַגֶּפֶן, וְעַל אֶרֶץ חֶמְדָּה, טוֹבָה וּרְחָבָה לֶאֱכֹל מִפִּרְיָהּ וְלִשְׂבֹּעַ מִטּוּבָהּ. נְבָרֵךְ עַל אֲשֶׁר גְּאָלָנוּ וְהִגִּיעָנוּ לַלַּיְלָה הַזֶּה לִשְׂמוֹחַ וְלָגִיל וּלְהָסֵב בּוֹ יַחַד. כֵּן נַגִּיעַ לְמוֹעֲדִים וְלִרְגָלִים הַבָּאִים לִקְרָאתֵנוּ בְּשָׁלוֹם, שְׂמֵחִים בְּבִנְיָן וְשָׂשִׂים בַּעֲבוֹדָה וְנָשִׁיר שִׁיר חָדָשׁ עַל גְּאֻלָּתֵנוּ וְעַל פְּדוּת נַפְשֵׁנוּ!

כּוֹס רְבִיעִי נִישָּׂא, לָנוּ וּלְבָנֵינוּ וּלְכָל מַעֲשֵׂה יָדֵינוּ - לְחַיִּים וּלִבְרָכָה.

בָּרוּךְ אַתָּה ה׳ אֱלוֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְּרִי הַגָּפֶן.

חֲסַל סֵדֶר פֶּסַח כְּהִלְכָתוֹ

השיר אחד מי יודע

אחד מי יודע? אחד אני יודע אחד אלהינו שבשמים ובארץ

שנים מי יודע? שנים אני יודע: שני לוחות הברית אחד אלהינו שבשמים ובארץ

שלשה מי יודע? שלשה אני יודע: שלושה אבות, שני לוחות הברית אחד...

ארבע מי יודע? ארבע אני יודע: ארבע אמהות, שלשה אבות, שני לוחות הברית אחד אלהינו שבשמים ובארץ

חמישה מי יודע? חמישה אני יודע: חמישה חמשי תורה, ארבע אמהות שלשה אבות, שני לוחות הברית, אחד...

ששה מי יודע? ששה אני יודע: ששה סדרי משנה, חמישה חמשי תורה, ארבע אמהות, שלשה אבות, שני לוחות הברית אחד...

שבעה מי יודע? שבעה אני יודע: שבעה ימי שבתא ששה סדרי משנה חמישה חמשי תורה, ארבע אמהות, שלשה אבות, שני לוחות הברית אחד...

שמונה מי יודע? שמונה אני יודע: שמונה ימי מילה שבעה ימי שבתא, ששה סדרי משנה, חמישה חמשי תורה, ארבע אמהות, שלשה אבות, שני לוחות הברית, אחד...

תשעה מי יודע? תשעה אני יודע: תשעה ירחי לדה, שמונה ימי מילה, שבעה ימי שבתא, ששה סדרי משנה, חמישה חמשי תורה, ארבע אמהות, שלשה אבות, שני לוחות הברית, אחד...

עשרה מי יודע? עשרה אני יודע: עשרה דבריא, תשעה ירחי לדה, שמונה ימי מילה, שבעה ימי שבתא, ששה סדרי משנה, חמישה חמשי תורה, ארבע אמהות, שלשה אבות, שני לוחות הברית, אחד...

אחד עשר מי יודע? אחד עשר אני יודע: אחד עשר כוכביא, עשרה דבריא, תשעה ירחי לדה, שמונה ימי מילה, שבעה ימי שבתא, ששה סדרי משנה, חמישה חמשי תורה, ארבע אמהות, שלשה אבות, שני לוחות הברית, אחד...

שנים עשר מי יודע? שנים עשר אני יודע: שנים עשר שבטיא, אחד עשר כוכביא, עשרה דבריא, תשעה ירחי לדה, שמונה ימי מילה, שבעה ימי שבתא, ששה סדרי משנה, חמישה חמשי תורה, ארבע אמהות, שלשה אבות, שני לוחות הברית, אחד...

שלשה עשר מי יודע? שלשה עשר אני יודע: שלשה עשר מדיא, שנים עשר שבטיא, אחד עשר כוכביא, עשרה דבריא, תשעה ירחי לדה, שמונה ימי מילה, שבעה ימי שבתא, ששה סדרי משנה, חמישה חמשי תורה, ארבע אמהות, שלשה אבות, שני לוחות הברית, אחד...

המקורות

האביב

החודש הזה לכם /שמות י"ב

אני רוצה תמיד עינים לראות /נתן זך

הנה הסתו עבר /שיר השירים ב׳

הגשם חלף וסתו עבר /יוסי בן יוסי

שמור את חודש האביב /דברים ט"ז

יציאת-מצרים

הא לחמא עניא /הגדה מסורתית

מה נשתנה / הגדה מסורתית

עבדים הינו לפרעה במצרים /הגדה מסורתית (מן התורה)

כנגד ארבעה בנים /הגדה מסורתית

וירד יעקב מצרימה / הגדה מסורתית (מן התורה)

וימת יוסף /הגדה מסורתית (" ")

ויקם מלך חדש / הגדה מסורתית (" ")

וירעו אותנו המצרים/ הגדה מסורתית (" ")

התקומה

בשוב ה׳ את שיבת ציון /תהילים קכ"ו

הנני מביא אותם /ירמיהו ל"א

על חומותיך ירושלים /ישעיהו ס"ב

הנה ימים באים /עמוס ט׳

נברך על הגפן /על-פי המסורת

אחד מי יודע /הגדה מסורתית